

prčakovati večjega poloma v tej ali oni prvaški posejilnici. Oblastnega nadzorstva ti zavodi itak nimajo in zato delajo voditelji lahko, kar hočejo. Prvaški listi so nas že večkrat napadli in opsovali, ker smo to resnico pribili. Rekli so, da smo jim nevoščljivi. No, s psovki mi in neumnim sumničjem se take zadeve ne dajo iz sveta spraviti. Ali mi smatramo za svojo častnikarsko dolžnost, da ljudstvu oči odpiramo in vboge kmete nato opozarjamo, da so njih krvavi vinariji v nevarnosti. Dokler so bili prvaki na Štajerskem in Koroškem še v eni stranki združeni, so vse to seveda tajili. Ali zdaj, ko so razcepljeni v klerikalno in liberalno stranko, zdaj ko se sami med seboj lasajo, potrdijo ti prvaki sami, da smo mi resnico pisali. Tako piše n. p. „Narodni list“ že tedne sem, da ste klerikalni posejilnici v Slov. Gradcu in Marenbergu na robu propada in da bodejo vložniki ves denar izgubili. Klerikalni „Slov. Gospodar“ zopet piše, da je celjska „narodna založba“ v veliki nevarnosti in da bodejo poleg tega narodnjakarski zavodi „Lastni dom“ v Celju, nadalje liberalne posejilnice v Šoštanjju, Brežicah, Slov. Bistrici itd. propadli. . . Kdo ima zdaj prav, klerikalci ali liberalci? Mi mislimo, da vsi! Polom prvških denarnih zavodov bode splošen in bode liberalce kakor klerikalce prizadel. Vbogo, zaslepljeno ljudstvo!

Kako delajo z našimi denarji! Večkrat že smo poročali, kako velikanske svote denarja romajo v pasivno, na pol bankerotno kranjsko deželo. Pred kratkem zopet je dovolila vlada za zgradbo neke nepotrebne obrtne šole v Ljubljani več milijonov kron iz davčnega denarja, h kateremu seveda mi vsi prispevamo. Zanimivo je pa, kako brezvestno Hribarjeva gospoda ta denar porablja. Izročila je stavbinska dela znanemu Hribarjevemu prijatelju Filipu Supančiču. To pa vkljub temu, da je hotel neki drugi stavbinski mojster delo za 16.500 K ceneje prevzeti. Teh 16½ tisoč kron so torej ljubljanski prvaki kar skozi okno vrgli. In davkoplačevalci vseh dežel plačujejo, da se nekaj kranjskih mogotcev redi.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Zopet septemberska gonja? Bliza se obletnica lanskih preprirov in tepežov, katere so povzročili prvški hujskači v Ptujju. Danes smo si pač vsi na jasnem, da se nobenemu kmetu v Ptujju ni niti las skrivil, da je pa nasprotno veljala vsa razburjenost in ves odpor tistim privandranim prvškim hujskačem, kateri hočejo i na spodnjem Štajerskem udomačiti kranjske šege in navade. Ploj in njegovi trabantji iz Kranjskega ter Koroškega so bili krivi lanskih septemberskih dogodkov. Pozneje so seveda z najgršimi lažmi in z najpodlejšim obrekovanjem pričeli dolžiti napredne Ptujčane, da so oni krivi dogodkov. Pričelo se je hujskati nerazodne fantaline, da naj napadajo in pobijajo Nemce ter sploh naprednjake, pričeli so z brezobzirnim bojkotom. In kaj je bila posledica tega prvškega hujskanja? Nemški kupci vina so izostali, — še danes imajo kmetje velikanske množine neprodanega vina, katerega niti za 10—12 krajcarjev oddati ne morejo. In hvala Bogu, zopet imamo pričakovati dobro vinsko leto. Zdaj pa, ko se zopet trgategv bliža, pričenjajo prvaki zopet s svojo grdo gonjo. Za to nedeljo so sklicali v gostilno „k zamorcu“ v Ptujju veliko veselico, pri kateri bodejo mlečozobi „sokolčiči“ prvo vlogo igrali. Vidi se, da se gre tem ljudem edino za hujskanje. Samo zato, da sme par učenecv v svojih garibaldinskih rdečih srjajah rogoviliti, žrtvujejo gospodarske interese kmetskega prebivalstva. Ali ni to naravnost podlo in brezvestno? Prvaki hočejo prepire in pretepe, oni hočejo razburjenje, samo da imajo potem kakšni vzrok za hujskanje. . . Mi smo prepričani, da se pametni kmetje ne bodejo udeležili tega rogoviljenja. Kmetje, bodite pa tudi toliko pametni, da ne pustite svoje mlade sinove k tej hujskajoči prireditvi. Naj si prvška gospoda sama kostanj iz ognja jemlje, — vi kmetje ste gotovo predobri zato! Gospodarsko dobro našega okraja tiči edino v dobrem sporazumljenju med Nemci in Slovenci. Kdor to sporazumljenje krši, ta škoduje obema narodnostima. Prvaki naj nikar ne mislijo, da se bode v Ptujju manire udomačilo, kakor v Ljubljani, kjer pobijajo tolovajske tolpe

tujo lastnino. Pri nas na Štajerskem ne potrebujemo tega! Ako bi se torej v nedeljo rez zopet kakšni prepri vršili, potem so zanje edino prvški hujskači odgovorni. Odgovorni so pa potem tudi zato, ako se bodejo nemški kupci vedno bolj naših krajev izogibali. To smo hoteli v naprej povedati!

Kje so renegati? S prvškim listi je težko govoriti. Ako se jim vrže še toliko jasnih dokazov na glavo, trdili bodejo vedno svoje zabosti naprej. Vemo sicer, da se od tistih ljudij, katerih edina duševna hrana so prvški listi, ne more bogve koliko razsodnosti zahtevati. Ali da imajo uredniki prvških zakotnih listov svoje čitatelje za tako neumne, je vendar za te malo razzalljivo. . . V zadnjem času mečejo Spindlerjeva glasila zlasti z besedami „renegatstvo“ in „odpadništvo“ okoli sebe. Vsi Nemci na Štajerskem so po mnenju ponesrečenega „pesnika“ v Celju sami „odpadniki“. Nemci bi seveda lahko sulico obrnili in isto o marsikaterem slovenskem voditelju trdili. Spindler n. p. je gotovo nemško ime in se žalibog ne da prestaviti. Po imenu človekovo narodnost soditi, je pač bedasto. Po tej poti ne bodedmo Spindlerju sledili. Ali mi smo v zadnjih številkah nekaj dejstev navedli, na katere še do danes nismo dobili nobenega odgovora. Trdili smo in to lahko pred sodnjo dokažemo, da je bila cela vrsta spodnje-štajerskih slovenskih voditeljev v svoji mladosti nemška. Tako n. p. se je Ploj kot študent delal za Nemca, tako se je delal ptujski Jurza za Nemca. Tako je nosil veliki „narodni trgovec“ v Ptujju Senčar nemške trakove in je bil nemški „turner“. Tako je bil Spindler urednik nemškega lista. Tako je mnogo slovenskih prvakov v študentovski dobi jedlo naprošeni nemški kruh, itd. itd. Od Senčarja imamo celo fotografijo! Prosimo torej za odgovor! Tu tiče gotovo tudi renegatstvo in ako pobija „Narodni dnevnik“ namišljene nemške „renegate“, potem bi moral tudi prave slovenske odpadnike pobijati, ako bi bil pošten. Radovedni smo, ako dobimo zdaj odgovor. Mislimo da ne, kajti „Narodni dnevnik“ ni samo infamen, temveč tudi strahopeten in bojzljiv. In ako bi pričel renegate v svojih vrstah napadati, bi kmalu poginil. Kajti od teh renegatov živi. . .

„Slovenski narod“ v Ljubljani se togoti čez naš list, ker smo trdili, da je nosila gospa dr. Tavčarjeva v svoji mladosti črno-rdeče-zlate trakove. Mi povemo odkritosrčno, da se nam tukaj prav nič za to gospo ne gre. Tudi nimamo prav nobenega interesa, napadati to pospo; saj ona je vendar tam v Hribarjevi „Iblani“. . . Ako smo slučaj gospe Tavčarjeve omenili, zgodilo se je to edino zato, da udarimo tiste štajerske prvške hujskače po ustih, kateri hočejo iz Nemcev nakrat „odpadnike“ napraviti. Kar se tiče slučaja gospe Tavčarjeve same, nam je pred par tedni očividec trdil, da to lahko dokaže. Bilo je to v časih, ko je gospa še kratke kiclike nosila. Mi smo se pri našem poročevalcu informirali, je-li ni kakšna pomota mogoča. Ko dobimo odgovor, povemo to v našem listu. Sicer pa je itak znano, da je jako veliko Kranjecv nemškega pokoljenja; zlasti velja to o Gorenjcih, kateri so v velikem delu bavarski izseljenci. „Narod“ naj torej malo potpri, predno poišče vse „iblanske“ psovke iz svojega leksikona. Vse tajiti končno ni posebno modro. Morda bode urednik „Naroda“ Malovrh tudi tajil, da se ni svoj čas kot Fritz Maloverh podpisaval in v nemških podlistkah pisaril, da sploh nobenega slovenskega jezika ni. . . Torej malo potrpljenja, ljubljanska gospada!

Naprednjaki na delu. Vrlj naš napredni okrajni odbor v Ptujju stori vse, da bi po toči prizadetim posestnikom njih žalostni položaj izboljšal. Tako je okrajni odbor pri deželni oblasti zahteval, da se prične v po toči prizadetih pokrajjinah takoj z zgradbami, pri katerih bi zamoglo nesrečno ljudstvo kaj prislužiti. Namerava se v prvi vrsti ljutomersko in polenskačko cesto graditi. — Istotako je zahteval okrajni odbor takojšno in izdatno podporo za nesrečne posestnike v Halozah, katerim je toča dne 23. avgusta 4. del, v drugih krajih pa celo polovico goriv uničila. Čast vrlemu odboru s svojim načelnikom g. Ornigom, ki se vedno spominja na trpeče ljudstvo!

Vbogi ptujski „krigerji“! Poročali smo svoj

čas, kako so se voditelji ptujskih „krigerjev“ začasa dohoda knezoškofa k rotovžu pristallili, čeprav jih ni nikdo vabil, kako so škofa demonstrativno slovensko pozdravili in kako jim je škof nemško odgovoril ter na ta način moralčno zausnično podelil. . . Tej zausnici pa je sledila druga. Pred nami leži „Cerkveni zauskaznik za lavantinsko škofijo Nr. 3890 l. 1909.“ V tem „zaukazniku“ je popisano vso potovanje knezoškofa in tudi njegov dohod v Ptuj. Vse je natančno popisano, do zadnje pičice, edino slavni voditelji „krigerjev“ z očkom Vesiakom na čelu so — izpuščeni. Oj žalost, žalost! Škofu se menda ni zdelo vredno, da bi te možice omenil. Veterance pač zapisnik omeni, čeprav niso bili pri sprejemu; „krigerje“ pa ne. Oj žalost, žalost! Ko je oča Vesiak to slišal, vrgel je šivanko in „fingret“ ob tla in zakričal: Vrag naj vzame vso politiko. . . Pa brez šale: „krigerji“ imajo pod Vesiakovim vodstvom preveč smole. To društvo je postalo pravi babilonski stolp. Komando imajo še vedno nemško, škofa pa slovensko pozdravljajo. Imenujejo se „krigerje“, ali mnogo jih je, ki pri vojakih niti šaržo „pfajten-dekelna“ dosegli niso, ja ki niti ne vejo, kolikolukenj ima „komis“. . . Vesiak, Vesiak, hrabri komandant, kaj ko bi vpeljali pri vašem društvu „fifafaje“ in srbsko komando?

Župnik in nevesta. Gospod župnik F. R. v St. V. na spodnjem Štajerskem ima mlade neveste prav rad. Posebno rad jih pa ima, ako so — same. Pred kratkem je n. p. pisal neki pošteni nevesti sledeče pismo: Štev. 119. Cnjeni gospici N. N. tukaj. Da Vas morem v nedeljo 8. t. m. privrkat oklicati, pridite jutri po sv. maši okoli 7. do pol 8. ure s a m i k žemitskemmu izpraševanju. Kak četrt ure pozneje naj dojdeta še dva neomadeževana moža kot priče. Ko sta se po skončanem zapisniku odstranila, se začne za Vas zakonski poduk. Župni urad St. V., 5. avg. 1909. F. R., župnik. — Pač čudno, kaj? Kako to, da zahteva župnik nevesto — samo? Mi gotovo ničesar slabega ne mislimo, ali čudno je pa le! Pobožni želji župnikovi se sicer ni ustreglo. Ali koliko deklet je na kmetih, ki mislijo, da se mora takemu farovžkemmu povelju ustreči. Ime župnika kakor neveste je na razpolago!

Oj ti testamenti! V „Giselaspitalu“ v Celju sta bivali dve stari, bolni sestri. Svoj premoženje sta dali kapucinom shraniti. Kako se je naprej nanje vplivalo, se ne ve. Res pa je, da je ena sestra umrla, druga pa okrevala. Ozdravljena je zahtevala denar nazaj. Dobila je z velikimi težavami svoj denar, onega umrle sestre pa ne. Ja, ja, cerkev ima dober želodec.

G. župnik Sušnik iz Crešnjevca nam je poslal dolgo in solznoto pismo, v katerem nas mlo prosil, naj nikar ne prinašamo „pikantnih stvari“ iz duhovniškega življenja in „marov, kregov farovških bab“. V tem pismu nam daje tudi lepe nasvete, kako bi si zvišali število svojih naročnikov. Mi nimamo ne časa, ne volje, da bi z župnikom Sušnikom o takih stvareh polemizirali. Zahvaljujemo se tudi prijazno ali odločno za vse njegove dobre nasvete, brez katerih smo doslej in bodedmo tudi v bodoče izhajali. „Farovške babe“, kakor imenuje župnik ženske v župnišču, bi nas seveda tudi nič ne brigale, ko bi Sušnik ne kazal s prsti na druge poštene hiše. In sploh bi se mi nikdar z osebnostmi ne pečali, ko bi to 1. ne storili klerikalni listi in ko bi 2. ravno osebno najslabši duhovniki ne bi bili največji politiki. Zobja zob!

Župnik proti cesarski slavnosti. Dobili smo in objavimo sledeči popravek: Štev. 290. Uredništvu „Štajerc“ v Ptujju. V zmlisu § 19 tisk. zak. zahteva podpisani, da sprejmete sledeči popravek z ozirom na Vaše poročilo: „Župnik proti cesarski slavnosti“ v štev. 35 Vašega lista z dne 29. avgusta t. l.: 1. Ni res, da je bilo na predvečer rojstnega dneva našega cesarja v župnišču tiho in temno; res pa je, da je bil živahno in vse razvilitjeno, ker dokazuje še zado ohranjenih 24 ostankov sveč, ki so isti večer na oknih župnišča gorele. 2. Ni res, da tudi lansko leto nisem zapel ob cesarski meši „Te Deum laudamus“, pač pa o pustnem torku, ko so pustni norci pred farovžem skakali; res pa je, da se je lani na cesarjev rojstni dan v jutro ob 7-ih služila šolska sv. meša, otroci so imeli

